

صور تجلسه : نود و چهارمین جلسہ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

رئیس جلسہ : آقای زاهدیان

دبیر جلسہ : آقای دوست محمدی

شماره جلسہ : ۹۴

تاریخ جلسہ : ۱۳۹۴/۵/۲۷

ساعت شروع : ۱۴:۳۰

ساعت پایان : ۱۶:۳۰

دستور جلسہ

– طرح اختصاص شناسه یکتای کسب و کار

خلاصہ مذاکرات

جلسہ با تلاوت آیاتی از قرآن مجید آغاز شد.

در ابتدا جناب آقای زاهدیان، رئیس کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار ضمن خیر مقدم به اعضای حاضر در جلسہ، مطالبی در خصوص اهمیت آمارهای ثبتی و اقدامهای موفق انجام شده در کشور طی سالهای گذشته برای تعریف شناسههای یکتا مانند کد ملی، کد پستی، شناسه ملی اشخاص حقوقی و ... بیان داشتند. ایشان همچنین به تصمیم مرکز برای برقراری ارتباط بین کد ملی و کد پستی افراد در اجرای سرشماری ۱۳۹۵ اشاره داشتند و مشکلات ناشی از عدم وجود یک شناسه یکتا با پوشش کامل برای شناسایی کسب و کارهای کشور را برشمردند و با مروری به تجربیات کشورهای جهان بر این موضوع، اذعان داشتند که ایجاد، تغییرات و مرگ کسب و کارهای یک کشور تنها از طریق تعریف کد یکتا قابل رصد است و اعتقاد مرکز آمار ایران این است که در راستای پیاده سازی نظام جامع ثبتهای آماری ایران، اختصاص شناسه یکتای کسب و کار یک اقدام ضروری و زیربنایی است. در ادامه خانم یزدانی مدیرکل دفتر روش شناسی آماری و طرحهای نمونه گیری مرکز آمار ایران، طرح اختصاص شناسه یکتای کسب و کار را ارائه کردند و به دنبال آن اعضای جلسہ نظرهای خود در خصوص طرح را بیان نمودند و تصمیماتی در این خصوص اتخاذ شد.

اهم مذاکرات

خانم یزدانی، مدیرکل دفتر روش شناسی آماری و طرحهای نمونه گیری: وجود سه پایگاه اطلاعاتی از مکانها، افراد و کسب و کارها برای اداره کشورها بسیار حیاتی است و ابزاری ضروری برای پیشرفت و توسعه آنها به شمار می آید که در آنها کد پستی، شماره ملی و شماره شناسایی کسب و کار (BIN) به عنوان یک شناسه یکتا عمل می کنند. در کشور ما نیز الزامات قانونی و اسناد بالادستی مانند تأکيدات مقام معظم رهبری در بندهای ۲ و ۳۱ سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه مبنی بر لزوم بهبود مستمر فضای کسب و کار و استقرار نظام جامع و کارآمد آمار و اطلاعات کشور؛ بندهای ۱۶ و ۲۵ سیاستهای کلی نظام اداری مبنی بر لزوم یکپارچه سازی اطلاعات به منظور دانش بنیان کردن نظام اداری و کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها و شیوههای نظارت و کنترل در نظام اداری؛ تبصره ۲ ماده ۶ برنامه ملی پنج ساله آمار کشور؛ ماده ۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و بند ب ماده ۵۴ قانون برنامه پنجم توسعه، مرتبط با این موضوع، وجود دارد. طی سالهای گذشته اقداماتی در این خصوص شامل مطالعه تطبیقی، تشکیل کمیته تدوین دستورالعمل اجرایی پیاده سازی شناسه یکتا برای کارگاههای کشور، اجرای آزمایشی طرح اختصاصی شناسه یکتا در استان قم و گردآوری بانکهای اطلاعاتی در استانها انجام شده است. ایشان در ادامه، به بیان مواردی در خصوص تجربیات حاصل از انجام مطالعه تطبیقی همراه با چکیده ای از آموخته های کشورهای شورهای که اختصاص دهنده شناسه یکتا بوده اند، ساختار و فیلدهای پیشنهادی برای شناسه یکتای کسب و کار، چالش های مرتبط با ایجاد و بهنگام سازی پایگاه اطلاعاتی کسب و کار، طرح پیشنهادی برای اختصاص و استعمال شناسه یکتای کسب و کار، مدل مفهومی طرح (دستگاههای اجرایی مرجع صدور مجوز)، گامهای اجرایی برای شناسه یکتا (انجام مطالعات تطبیقی، شناسایی ظرفیت های کشور و تدوین طرح، تعیین اقلام اطلاعاتی مورد نیاز سامانه، ایجاد ظرفیت های قانونی و تدوین آیین نامه های مورد نیاز، تعیین و تصویب پروتکل های ارتباطی و برقراری لینک های لازم با دستگاههای اجرایی مرتبط و ...) پرداختند.

خانم زندی زاده ، وزارت صنعت ، معدن و تجارت : از آنجا که وزارت متبوع، فعالیت‌های زیادی در اختصاص شناسه یکتای ۱۲ رقمی به واحدهای تحت پوشش در سال‌های گذشته داشته است، پیشنهاد می‌شود بخش تاریخچه در اسلایدهای ارائه شده اصلاح و تجربیات وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز به آن اضافه شود. همچنین می‌توان شناسه کسب و کار موجود در وزارت را که کدی ۱۲ رقمی است و الگوریتم و دستورالعمل مربوط به ایجاد آن با همکاری مرکز آمار ایران انجام شده است و مبنای تبادل اطلاعات و شناسایی افراد می‌باشد را با بروز رسانی و انجام تغییراتی در آن به کار گرفت. تا سال ۱۳۸۹ تعداد واحدهای صنفی که به آنها شناسه یکتا اختصاص داده شده حدود ۶۰ هزار واحد بوده است که پس از بروز رسانی به تعداد ۷۰ هزار واحد صنعتی ، معدنی و صنفی رسیده است. در این خصوص پیشنهاد می‌شود که کارگروهی تشکیل شود تا الگوریتم و دستورالعمل مربوط اصلاح شود. سه مولفه اصلی در شناسه‌ای که به فعالان اقتصادی اختصاص داده می‌شود عبارتند از: ۱- مکان (کد پستی) ۲- مالک (کد ملی اشخاص حقیقی یا حقوقی) ۳- نوع فعالیت صنعتی ، معدنی یا تجاری ، که قابلیت تفکیک دارد. باید توجه داشت که شناسه ملی حقوقی به مالک تعلق می‌گیرد درحالی که شناسه یکتای کسب و کار به کارگاه تعلق می‌گیرد.

آقای دایی، وزارت امور اقتصادی و دارایی : در حال حاضر شناسه‌های فراگیری مانند کد اقتصادی که مورد استفاده سازمان امور مالیاتی است در کشور وجود دارد که پیشنهاد می‌شود به دلیل گستردگی اختصاص آنها به کسب و کارها (حدود ۵ میلیون مؤدی) از این کد با حذف مشکلات موجود آن، بهره‌برداری شود. اولین راه این است که از این شناسه استفاده کنیم زیرا در این خصوص آیین‌نامه‌هایی نیز وجود دارد. حال اگر از شناسه جدیدی استفاده شود، نحوه تعامل شناسه یکتا با این شناسه‌ها چگونه خواهد بود؟ یکی دیگر از مشکلات موجود این است که تعریف مشخصی از کسب و کار نداریم ، قبل از تعریف شناسه یکتا لازم است که کسب و کار را تعریف کنیم .

آقای نصیری، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: ارتقای وضعیت نظام آماری کشور ضرورت فکر کردن به چنین مواردی را آشکار می‌نماید. از آنجا که اقدامات اولیه برای این کار یکبار در سال ۱۳۸۹ شروع و در سال ۱۳۹۲ خاتمه یافته است، باید مشارکت مرکز آمار جدی‌تر باشد و کارها رها نشود. شناسه یکتا یکسری الزاماتی دارد ، در وزارت تعاون نیز بسیاری از تعاونی‌ها ثبت شده است (فعال و غیرفعال). هر تعاونی وقتی متولد می‌شود کدی به آن داده می‌شود ولی برای غیرفعال بودنش می‌بایست انحلال آن توسط خودش اعلام شود که این کار به ندرت انجام می‌شود. در بسیاری از کشورها در بدو تأسیس ، این شناسه به کسب و کار تعلق می‌گیرد و الزامات قانونی وجود دارد که تغییرات آن نیز به مراجع ذیربط اعلام می‌شود، در مورد ایران نیز باید این اتفاق بیفتد حتی در مورد مشاغل خانگی که جزو مشاغل غیر رسمی هستند می‌بایست فکری شود . در ارتباط با تعریف کسب و کار نیز پیشنهاد می‌شود به دفتر استاندارد ها و نظارت بر طرح‌های آماری مرکز مأموریت داده شود که با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط این کار را انجام دهد. نکته مهم دیگر این است که پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در دستگاه‌های اجرایی عمدتاً دارای اشکال هستند. این طرح خوبی است ولی باید پیش‌نیازهای آن فراهم شود.

آقای کشاورز، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور: در سازمان اسناد و املاک کشور برای بیش از ۱,۵ میلیون شخص حقوقی، شناسه صادر شده است که باید توجه داشت که کدگذاری جدید نباید اخلاقی در این زمینه ایجاد کند.

آقای عبادزاده، وزارت جهاد کشاورزی: در این خصوص ۲ موضوع وجود دارد: اول اینکه باید یک نقشه راه و دید گسترده برای پوشش همه بخش‌ها داشته باشیم مثلاً در بخش کشاورزی ۴ میلیون بهره‌بردار کشاورزی و از این تعداد حدود ۳ میلیون زارع داریم که روی زمین کار می‌کنند که قابل شناسایی از طریق کد پستی نیست زیرا اطلاعات مکانی (کد پستی) در روستاها پوشش کامل داده نشده است ، دوم اینکه در کسب و کار در بخش کشاورزی، تقسیم اراضی و تغییرات مکرر در مالکیت به وجود می‌آید که باید به آن توجه ویژه‌ای نمود. پیشنهاد می‌شود ضمن آسیب شناسی اجرای قبلی این طرح در استان قم، کار کارشناسی بیشتری در مورد طرح انجام شود.

آقای محزون، سازمان ثبت احوال کشور: منظور از تجميع داده‌ها که در متن طرح به آن اشاره شده چیست و آیا باید داده‌های ثبت احوال و ساير دستگاه‌های اصلی در یکجا تجميع شوند؟ با توجه به ابلاغ آیین‌نامه اجرایی ماده ۴۰ قانون مدیریت خدمات کشوری و لزوم تعامل و همکاری بسیاری از دستگاه‌ها برای تبادل اطلاعات بین پایگاه‌های اطلاعاتی خود، سازمان ثبت احوال کشور از هر لحاظ آمادگی خود را برای همکاری در این زمینه اعلام می‌دارد.

آقای دوست محمدی، مدیرکل دفتر برنامه ریزی، عملکرد پایش و دبیرخانه شورای عالی آمار و دبیر کمیسیون تخصصی: بنا به درخواست برخی اعضا و از جمله خود مرکز در جلسه قبل شورای عالی آمار، موضوع اختصاص شناسه یکتا و ارائه طرح عملیاتی آن در دستورکار جلسه آینده شورا در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۱۶ قرار گرفته است، لذا ضرورت دارد اعضای محترم کمیسیون در خصوص نیاز به وجود شناسه یکتای کسب و کار، کلیات و نحوه عملیاتی نمودن آن به اجماع برسند تا قابلیت طرح در جلسه شورا را داشته باشد. از آنجا که شورای عالی آمار مبلغ ۵۰ میلیارد ریال اعتبار در سال ۱۳۹۴ برای پیاده‌نمودن نظام جامع ثبت‌های آماری در نظر گرفته است و از طرفی اجرای طرح اختصاص شناسه یکتای کسب و کار نیز در راستای عملیاتی نمودن طرح جامع است لذا باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماییم که تا پایان سال نسبت به جذب اعتبار مربوط برای پیشبرد اهداف طرح اقدام شود.

آقای مهندس نصیری معاون فنی شرکت پست جمهوری اسلامی: تاکنون شرکت پست به بیش از ۴۵ میلیون مکان کد پستی اختصاص داده است که در مناطق شهری تا ۹۵ درصد و در مناطق روستایی حدود ۷۰ درصد است. از آنجا که شرکت پست مسئول پروژه GNAF در کشور نیز هست، تخصیص کد به زمین‌های کشاورزی غیر محصور که امکان تخصیص کد پستی به آنها وجود ندارد نیز از طریق این سامانه امکان‌پذیر است. شرکت پست آماده هرگونه همکاری در این زمینه است و با حضور در جلسه شورای عالی آمار نیز مراتب را اعلام خواهد داشت.

در پایان خانم یزدانی به برخی سؤال‌ها و ایرادات وارده پاسخ دادند.

مصوبات

- کلیات طرح شناسه یکتا مورد تأیید اعضای کمیسیون قرار گرفت و مقرر شد بحث‌های کارشناسی بیشتری توسط کمیسیون در خصوص ساختار شناسه یکتا، نحوه تعامل با سایر شناسه‌های موجود و تدوین آیین‌نامه و یا دستورالعمل‌های مربوط پس از تأیید شورای عالی آمار انجام پذیرد.
- مقرر گردید، مرکز آمار ایران در خصوص استاندارد سازی تعریف کسب و کار و سایر واژگان مرتبط با همکاری دستگاه‌های ذیربط اقدام نماید.
- مقرر گردید بخش تاریخچه در اسلایدهای طرح برای ارائه در شورا با درج اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت اصلاح شود.

هم‌اکنونی اصلی	آقای زلبیان	خانم اشرفی	آقای مهندس احمدی	آقای نیازی	آقای متحالی	آقای دکتر محمدزاده	آقای مهندس شامان	آقای میرفلاح نسیری	آقای حسینی	آقای دوست‌محمدی
دستگاه‌های ذربط	مرکز آمار ایران	امور اقتصادی و دارایی	جداگشودوزی	صنعت، معدن و تجارت	بانک مرکزی ج.ا.ا.	انجمن آمار ایران	وزارت کشور	تعاون، کار و رفاه اجتماعی	بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مرکز آمار ایران
نماینده	-	آقای دالی	آقای مباداوه	خانم نندی زاده	آقای پهلوان		آقای علوی شاد		آقای میناوند	-
مرت‌مضو	۲	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۲	۲	۲
غایبین	آقای نوری									
دستگاه‌های ذربط	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور									

سایر شرکت کنندگان

آقایان نصیری و جوادی صادق از شرکت پست جمهوری اسلامی ایران ، آقای کشاورز از سازمان ثبت اسناد واملاک کشور، آقای محزون از سازمان ثبت احوال کشور، آقای رحیمی از وزارت صنعت، معدن و تجارت ، آقایان: پیمان، مقدم، عباسی، قربانی، گلندی و خانم‌ها یزدانی، احمدی و سرکاراتی از مرکز آمار ایران.